

1971-2001 yılları arasında incelenen köpek testis tümörleri

Osman KUTSAL

Ankara Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Ankara

Özet: Çalışmada, 1971-2001 yılları arasında Ankara Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı'nda incelenen köpek testis tümörleri değerlendirilmiştir. Bir tanesi nekropsiden olmak üzere 16 primer testis tümörünün 11'inin (%68.75) seminom ve 5'inin (%31.25) Sertoli hücre tümörü olduğu saptanmıştır. Testis tümörü belirlenen 16 köpekten sadece 4'ünün (%25) kriptorşid olduğu dikkati çekmiştir. Tümörlü köpeklerin 4'ü (%26.6) 5 yaş ve altında, 6'sı (%40) 6-10 yaş arasında ve 5'i de (%33.3) 11 yaş üzerinde olduğu belirlenmiş, ancak birinin yaşı bildirilmemiştir. Ayrıca testis tümörü saptanan köpeklerin çok farklı ırklardan olması nedeniyle, tümör gelişiminde belirgin bir ırk yatkınlığı saptanamamıştır.

Anahtar kelimeler: Köpek, testis, tümör

A survey of testicular tumors in dogs between the years 1971 and 2001

Summary: In this study, 16 testicular tumors diagnosed in the Department of Pathology, Faculty of Veterinary Medicine, Ankara University between the years 1971 and 2001 were evaluated. Eleven of these 16 cases, one of which was obtained from a systemic necropsy, were seminomas (68.75%) and 5 of them (31.25%) were Sertoli cell tumors. In only four of the sixteen dogs with testicular tumor, cryptorchidism (25%) were encountered. Four (26.6%) of the dogs with tumor were five years old or younger, 6 of them (40%) were between 9-10 years old, 5 of them (33.3%) were eleven years old or older, but in one case, the age of the dog was not notified. And also as the dogs in the study were from various species, no correlation between species and tumor development were found.

Key words: Dog, testis, tumor

Giriş

Erkek genital sistemde gelişebilecek olan patolojik olayların açıklanması ve değerlendirilmesi, bu sisteme ait organların embriyolojik yapı çeşitliliği ile anatomik olarak dağılık yerleşimlerinden dolayı, güçtür (6). Testis tümörleri başlıca üç tiptir: 1. Gonadostromal tümörler (interstisyel-Leydig-hücre tümörü ve Sertoli hücre tümörü), 2. Germ hücre tümörleri (seminom, embriyonal karsinom ve teratom), 3. Diğer tümörler (mezoteliom, fibroblastik ve vasküler tümörler) (7). Testis tümörleri genellikle erişkin ve yaşlı hayvanlarda görülür. Evcil hayvanlar arasında en çok köpeklerde görülmesine karşın, boğalarda az, kedi, koç ve aygırlarda ise ender olarak dikkati çeker (5-8).

Ankara Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı'nda 1933 yılından günümüze kadar görülen tümör olaylarına ait çeşitli yayınlar yapılmıştır (1,4,9,12). Bu araştırmalar ve Anabilim Dalı kayıtları incelendiğinde köpeğe ait ancak 4 testis tümörü (1 interstisyel-Leydig-hücre tümörü, 2 Sertoli hücre tümörü, 1 seminom) saptandığı görülmektedir (4,9,12).

Bu çalışmada, yaşlı hayvanlarda sık görülebileceği bildirilen (5-8) testis tümörlerinin, Ankara'da son 30 yılda görülme sıklığını ortaya koymak ve testis tümörlerinin çeşitlerini tanımlamak amaçlanmıştır.

Materyal ve Metot

Bu çalışmada, 1971-2001 yılları arasında Ankara Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı'nda incelenen 16 erkek köpeğe ait testis tümörü (nekropsisi ve operasyon materyali) gözden geçirilmiştir. İncelenen olguların bir kısmı Fakülte Klinikleri tarafından gönderilmiş, bir kısmı ise hayvan sahibi tarafından ve özel veteriner kliniklerinden getirilmiştir.

Bulgular

On altı testis tümörüne ait veriler Tablo 1'de gösterildi. Bir tanesi nekropsiden olmak üzere 16 primer testis tümörünün 11'inin (%68.75) seminom ve 5'inin (%31.25) Sertoli hücre tümörü olduğu saptandı. Testis tümörü belirlenen 16 köpekten sadece 4'ünün (%25) kriptorşid olduğu gözlemlendi.

Tümörlü köpeklerin 4'ü (%26.6) 5 yaş ve altında, 6'sı (%40) 6-10 yaş arasında ve 5'i de (%33.3) 11 yaş üzerinde olduğu belirlenmiş, ancak birinin yaşı belirlenemedi. Ayrıca testis tümörü saptanan köpeklerin çok farklı ırklardan olması nedeniyle, tümör gelişiminde belirgin bir ırk yatkınlığı saptanamadı.

Tablo 1. On altı testis tümörünün dağılımı.
Table 1. Distribution of sixteen testis tumors.

Sıra no.	Hayvanın yaşı ve ırkı	Saptanan testis tümörü
1	4 yaşlı , melez	Seminom
2	9 yaşlı , melez *	Seminom
3	10 yaşlı , melez	Seminom
4	- , -	Sertoli hücre tümörü
5	8 yaşlı , poodle *	Seminom
6	11 yaşlı , poodle	Sertoli hücre tümörü
7	15 yaşlı , pincher	Seminom
8	2 yaşlı , Kangal	Seminom
9	12 yaşlı , shitsu	Seminom
10	9 yaşlı , melez * , **	Seminom
11	5 yaşlı , -	Sertoli hücre tümörü
12	5 yaşlı , kurt	Sertoli hücre tümörü
13	8 yaşlı , kurt	Sertoli hücre tümörü
14	12 yaşlı , Kangal	Seminom
15	10 yaşlı , collie	Seminom
16	14 yaşlı , terrier *	Seminom

* Kriptorşidizm

** Nekropsi

Tartışma ve Sonuç

Evcil hayvanlarda belirlenen tümör olgularının görülme oranı, çeşitleri, nitelikleri ve istatistiksel bilgileri, genellikle fakülteler veya araştırma merkezlerindeki kayıtların belirli zaman aralıkları içinde değerlendirilmeleri ile belirlenmektedir. Bu amaçla Ankara Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı'nda çalışmalar yapılmıştır (1,4,9). Sunulan bu çalışmada da, Ankara'da köpeklerde testis tümörlerinin görülme sıklığı ve çeşitleri hakkında bilgiler verilmeye çalışıldı.

Testis tümörlerinin evcil hayvanlardan özellikle yaşlı köpeklerde sık, boğalarda az; kedi, koç ve aygır gibi diğer türlerde ise ender gözleendiği bildirilmiştir (5-8). Ankara'da ise 1971-2001 yılları arasındaki 30 yıllık süreçte 16 köpekte görülmüştür.

Testis tümörleri genellikle 7-11 yaşlar arasındaki köpeklerde görülür (2,8,11). Bazı köpek ırkları, özellikle boxer ırkı köpekler her üç tümör tipi için de yüksek görülme riski taşır. Ayrıca, Alman çoban köpeklerinde de testis tümörlerine sıkça rastlanmaktadır (5,6,8). İncelenen olgularda tümörlerin 6 yaş ve sonrasında çok görülmesi literatür verilerine uyumlu bulunmuştur. Ancak, tümörün görüldüğü belirgin bir ırk dikkati çekmemiştir.

Testis tümörleri ile kriptorşidizm arasında sıkı bir ilişkinin olduğu bilinmektedir. Kriptorşid hayvanlarda normal olanlara göre 10 kat daha fazla testis tümörü gelişebilme riski vardır. Kriptorşid köpeklerde tümörler skrotal testislere oranla daha erken ortaya çıkarmaktadır (2,6). Ancak, belirlenen 16 testis tümörü olgusundan yalnızca 4'ünde (%25) köpeklerde kriptorşidizm kaydedilmiştir.

Ankara Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı'nda yapılan çalışmalarda da belirttiği

üzere (1,4,9,12) sadece 4 olguda testis tümörü saptanmıştır. Ayrıca, Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı'nda (3) 1985-1992 yılları arasında köpeklerde 3 testis tümörü (2 Sertoli hücre tümörü ve 1 seminom), Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı'nda (10) 1988-1996 yılları arasında yalnızca 1 testis tümörü (seminom) gözlenmiştir. Anabilim Dalı kayıtlarının incelendiği, 1971-2001 yılları arasındaki 30 yıllık zaman dilimini kapsayan, bu çalışmada Ankara'da saptanan testis tümör sayısında (16 köpek testis tümörü) belirgin bir artışın olduğu dikkati çekmektedir.

Teşekkür

Materyallerin teminindeki katkılarından dolayı Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Klinikleri ile Özel Veteriner Kliniklerine teşekkür ederim.

Kaynaklar

1. **Berkin Ş, Alçıgür G** (1986): 1973-1984 periyodunda incelenen 523 köpeğin post mortem bulguları üzerinde survey çalışma. Ankara Üniv Vet Fak Derg, **33**, 153-164.
2. **Eilts BE, Pechman RD, Hedlund CS, Kreeger JM** (1988): Use of ultrasonography to diagnose Sertoli cell neoplasia and cryptorchidism in a dog. JAVMA, **192**, 533-534.
3. **Erer H, Kıran MM** (1993): Konya'da 1985-1992 yılları arasında köpeklerde görülen tümörler. SÜ Vet Fak Derg, **9**, 87-89.
4. **Ertürk E, Tanzer F, Bulucu M** (1971): Patolojik-Anatomi Kürsüsünde 1964-70 yılları arasında incelenen köpek ve kedi tümörleri. Ankara Üniv Vet Fak Derg, **18**, 383-386.
5. **Jones TC, Hunt RD, King NW** (1997): Veterinary Pathology. Sixth ed. Lippincott Williams and Williams, Baltimore.
6. **Ladds PW** (1993): The Male Genital System. 471-474, 504-512. In: KVF Jubb, PC Kennedy, N Palmer (Eds), Pathology of Domestic Animals. Vol. 3. Fourth ed. Academic Press Inc, San Diego.
7. **Nielsen SW, Kennedy PC** (1990): Tumors of Genital Systems. 479-491. In: JE Moulton (Ed), Tumors in Domestic Animals. Third ed. Univ California Press, Berkeley.
8. **Nielsen SW, Lein DH** (1974): Tumours of the testis. Bull Wild Hlth Org, **50**, 71-78.
9. **Pamukçu AM, Ertürk E** (1962): Ankara'da köpeklerde görülen tümör çeşitleri. Ankara Üniv Vet Fak Derg, **9**, 1-9.
10. **Sönmez G, Özmen Ö** (1996): Bursa'da 1988-1996 yılları arasında incelenen köpek tümörleri. UÜ Vet Fak Derg, **15**, 69-76.
11. **Spackman CJA, Roth L** (1988): Prostatic cyst and concurrent Sertoli cell tumor in a dog. JAVMA, **192**, 1096-1098.
12. **Vural SA, Aydın Y, Şahal M** (1994): Bir köpekte ağızda fibrosarkom ve testislerde seminom olguları. Ankara Üniv Vet Fak Derg, **41**, 351-355.

Geliş tarihi: 18.10.2002 / Kabul tarihi: 05.11.2002

Yazışma adresi:

Doç.Dr. Osman Kutsal

Ankara Üniversitesi, Veteriner Fakültesi

Patoloji Anabilim Dalı, 06110, Dışkapı, Ankara